

KONVENCIJA DĖL VALDŽIOS INSTITUCIJŲ ĮGALIOJIMŲ IR TAIKYTINOS TEISĖS NEPILNAMEČIŲ APSAUGOS SRITYJE

(Sudaryta Hagoje, 1961 m. spalio 5 d.)

Šią Konvenciją pasirašiusios valstybės,
siekdamos nustatyti bendras taisykles dėl valdžios institucijų įgaliojimų ir taikytinos teisės nepilnamečių apsaugos srityje,
nusprendė tuo tikslu sudaryti Konvenciją ir susitarė dėl šių nuostatų:

1 straipsnis

Nepilnamečio nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės teisminės ir administracinės institucijos yra įgalios, atsižvelgiant į šios Konvencijos 3 ir 4 straipsnius bei 5 straipsnio 3 dalį, imtis jo asmens ar nuosavybės apsaugos priemonių.

2 straipsnis

Pirmame straipsnyje nurodytos įgaliosios institucijos imasi jų vidaus teisės normų numatytų priemonių.

Šios teisės normos nustato sąlygas, kuriomis imamasi minėtų priemonių, jos keičiamos ar nutraukiamos. Šios teisės normos taip pat numato tiek tokių veiksmų pasekmes santykiams tarp nepilnamečio ir už jo globą atsakingų asmenų ar institucijų, tiek jų pasekmes tretiesiems asmenims.

3 straipsnis

Visos Susitariančiosios valstybės pripažįsta santykius tarp nepilnamečio ir institucijos, tiesiogiai nustatytus vadovaujantis valstybės, kurios pilietis jis yra, teisės normomis.

4 straipsnis

Valstybės, kurios pilietis yra nepilnametis, institucijos gali imtis jų teisės normų numatytų nepilnamečio asmens ir nuosavybės apsaugos priemonių, apie tai iš anksto pranešusios jo gyvenamosios vietos valstybės institucijoms, jei, jų manymu, tai yra būtina ginant nepilnamečio interesus.

Šios teisės normos nustato sąlygas, kuriomis imamasi minėtų priemonių, jos keičiamos ar nutraukiamos. Šios teisės normos taip pat numato tiek tokių veiksmų pasekmes santykiams tarp nepilnamečio ir už jo globą atsakingų asmenų bei institucijų, tiek jų pasekmes tretiesiems asmenims.

Tokių priemonių taikymą užtikrina valstybės, kurios pilietis yra nepilnametis, institucijos.

Priemonės, kurių buvo imtasi vadovaujantis ankstesnėmis šio straipsnio dalimis, pakeičia tas priemonės, kurių ėmėsi nepilnamečio nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės institucijos.

5 straipsnis

Jei nepilnametis išsikelia nuolat gyventi iš vienos Susitariančiosios valstybės į kitą, priemonės, kurių ėmėsi ankstesnės jo nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės institucijos, lieka galioti tol, kol naujosios jo nuolatinės gyvenamosios vietos institucijos jų nenutraukia ar nepakeičia.

Priemonės, kurių ėmėsi ankstesnės gyvenamosios vietos valstybės institucijos, nutraukiamos ar pakeičiamos tik iš anksto apie tai pranešus šioms institucijoms.

Jei išsikėlusio gyventi kitur nepilnamečio apsauga rūpinosi valstybės, kurios pilietis jis yra, institucijos, priemonės, kurių buvo imtasi vadovaujantis jų vidaus teisės normomis, toliau galioja ir naujojoje jo nuolatinės gyvenamosios vietos valstybėje.

6 straipsnis

Valstybės, kurios pilietis yra nepilnametis, institucijos gali susitarti su institucijomis valstybės, kurioje jis nuolat gyvena ar kurios teritorijoje yra jo turtas, dėl jų priimtų priemonių įgyvendinimo.

Nepilnamečio nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės institucijos gali dėl to paties susitarti su institucijomis valstybės, kurios teritorijoje yra jo turtas.

7 straipsnis

Priemonės, kurių kompetentingos institucijos ėmėsi pagal ankstesnius šios Konvencijos straipsnius, yra pripažįstamos visose Susitariančiosiose valstybėse. Tačiau priemonių, kurios turėtų būti taikomos ir už jas priėmusių institucijų valstybių ribų, pripažinimą ir taikymą reguliuoja šalies, kurioje jos turėtų būti taikomos, vidaus teisės normos arba atitinkamos tarptautinės konvencijos.

8 straipsnis

Nepaisant šios Konvencijos 3 ir 4 straipsnių bei 5 straipsnio 3 dalies nuostatų, nepilnamečio nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės institucijos gali imtis nepilnamečio apsaugos priemonių, jei jo asmeniui ar nuosavybei gresia rimtas pavojus.

Kitų Susitariančiųjų valstybių institucijos nėra įpareigosotos pripažinti tokias priemones.

9 straipsnis

Visais neatidėliotinais atvejais institucijos tos Susitariančiosios valstybės, kurios teritorijoje yra nepilnametis ar jo turtas, gali imtis bet kurių būtinų apsaugos priemonių.

Priemonės, kurių buvo imtasi vadovaujantis ankstesne šio straipsnio dalimi, nustoja būti taikomos, kai tik institucijos, kurių įgaliojimai yra patvirtinti šia Konvencija, ėmėsi veiksmų, kurie buvo būtini atitinkamoje situacijoje.

10 straipsnis

Siekdamos kiek įmanoma užtikrinti nepilnamečiui nustatytų priemonių tęstinumą, Susitariančiosios valstybės institucijos imasi apsaugos priemonių tik prieš tai jas suderinusios su tomis kitų Susitariančiųjų valstybių institucijomis, kurių priimti sprendimai dar galioja.

11 straipsnis

Visos institucijos, kurios ėmėsi priemonių vadovaudamosi šios Konvencijos nuostatomis, turi nedelsdamos apie jas pranešti valstybės, kurios pilietis yra nepilnametis, bei prireikus jo nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės institucijoms.

Kiekviena Susitariančioji valstybė paskiria institucijas, įgaliotas tiesiogiai gauti ir perduoti ankstesnėje dalyje nurodytą informaciją. Apie paskirtas institucijas ji informuoja Nyderlandų užsienio reikalų ministeriją.

12 straipsnis

Šioje Konvencijoje „nepilnametis“ reiškia asmenį, kuris turi tokį statusą vadovaujantis tiek valstybės, kurios pilietis jis yra, tiek jo nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės teisės normomis.

13 straipsnis

Ši Konvencija taikoma visiems nepilnamečiams, kurie nuolat gyvena vienoje iš Susitariančiųjų valstybių.

Tačiau įgaliojimai, šia Konvencija suteikti valstybės, kurios pilietis yra nepilnametis, institucijoms, suteikiami tik Susitariančiųjų valstybių institucijoms.

Kiekviena Susitariančioji valstybė gali bet kuriuo metu apriboti šios Konvencijos taikymą tik nepilnamečiams, kurie yra vienos iš Susitariančiųjų valstybių piliečiai.

14 straipsnis

Šioje Konvencijoje, jei valstybės, kurios pilietis yra nepilnametis, vidaus teisės sistema nėra unifikuota, „valstybės, kurios pilietis yra nepilnametis, vidaus teisės normos“ ir „valstybės, kurios pilietis yra nepilnametis, institucijos“ reiškia atitinkamai tos teisės sistemos nustatytas teisės normas ir institucijas, arba, jei tokių taisyklių nėra, tą teisę ir tas institucijas, su kuriomis nepilnametį sieja glaudžiausias ryšys.

15 straipsnis

Kiekviena Susitariančioji valstybė gali apriboti kompetenciją institucijų, įgaliotų spręsti prašymus dėl nepilnamečio tėvų santuokos ryšių nutraukimo, panaikinimo ar pakeitimo, siekdama imtis jo turto ar asmens apsaugos priemonių.

Kitos Susitariančiosios valstybės institucijos nėra įpareigosios pripažinti šias priemones.

16 straipsnis

Šios Konvencijos nuostatas gali būti atsisakyta taikyti tik tada, jei jų taikymas akivaizdžiai prieštarautų viešajai tvarkai.

17 straipsnis

Ši Konvencija yra taikoma tik priemonėms, kurių buvo imtasi po jos įsigaliojimo.

Nepilnamečio ir institucijos santykiai, tiesiogiai nustatyti valstybės, kurios pilietis jis yra, vidaus teisės normomis pripažįstami nuo šios Konvencijos įsigaliojimo.

18 straipsnis

Susitariančiųjų valstybių tarpusavio santykiuose ši Konvencija pakeičia Konvenciją, reglamentuojančią nepilnamečių globą, pasirašytą Hagoje, 1902 m. birželio 12 d.

Ji nepakeičia kitų konvencijų, nustatančių Susitariančiųjų valstybių įsipareigojimus, nuostatų.

19 straipsnis

Ši Konvencija pateikiama pasirašyti visoms valstybėms, atstovautoms Tarptautinės privatinės teisės konferencijos Devintojoje sesijoje.

Ji yra ratifikuojama ir ratifikavimo dokumentai deponuojami Nyderlandų užsienio reikalų ministerijoje.

20 straipsnis

Ši Konvencija įsigalioja šešiasdešimtą dieną nuo tos datos, kai deponuojami tretieji jos ratifikavimo dokumentai, minimi 19 straipsnio 2 dalyje.

Kiekvienai vėliau konvenciją ratifikuojančiai ją pasirašiusiai valstybei ši Konvencija įsigalioja šešiasdešimtą dieną nuo jos ratifikavimo dokumentų deponavimo.

21 straipsnis

Bet kuri valstybė, kuriai nebuvo atstovauta Tarptautinės privatinės teisės konferencijos Devintojoje sesijoje, gali prisijungti prie šios Konvencijos, jai įsigaliojus pagal 20 straipsnio 1 dalį. Prisijungimo dokumentai deponuojami Nyderlandų užsienio reikalų ministerijoje.

Konvencija taikoma tik prisijungiančios valstybės ir Susitariančiųjų valstybių, kurios praneša, kad pritaria tokiam prisijungimui, santykiams. Apie tokį pritarimą jos praneša Nyderlandų užsienio reikalų ministerijai.

Konvencija prisijungiančiajai valstybei ir valstybei, kuri pareiškė pritarianti šiam prisijungimui, įsigalioja šešiasdešimtą dieną nuo ankstesnėje dalyje minimo pranešimo.

22 straipsnis

Kiekviena Susitariančioji valstybė, pasirašydama ar ratifikuodama šią Konvenciją arba prisijungdama prie jos, gali pranešti, kad ši Konvencija yra taikoma visoms teritorijoms, kurioms ta valstybė atstovauja tarptautiniuose santykiuose, vienai arba kelioms iš jų. Šis pareiškimas laikomas galiojančiu nuo Konvencijos įsigaliojimo tai valstybei momento.

Apie kiekvieną vėlesnį tokio pobūdžio Konvencijos taikymo praplėtimą pranešama Nyderlandų užsienio reikalų ministerijai.

Jei pranešimą apie Konvencijos taikymo praplėtimą padaro ją pasirašiusi ir ratifikavusi valstybė, nurodytoms teritorijoms ji įsigalioja pagal 20 straipsnio nuostatas. Jei pranešimą apie Konvencijos taikymo praplėtimą padaro prie jos prisijungusi valstybė, nurodytoms teritorijoms ji įsigalioja pagal 21 straipsnio nuostatas.

23 straipsnis

Kiekviena valstybė, ne vėliau kaip ratifikuodama šią Konvenciją arba prie jos prisijungdama, gali padaryti išlygas, numatytas šios Konvencijos 13 straipsnio 3 dalyje ir 15 straipsnio 1 dalyje. Jokia kita išlyga negalima.

Kiekviena valstybė, pranešdama apie Konvencijos taikymo praplėtimą pagal 22 straipsnį, gali taip pat padaryti išlygas dėl jos taikymo praplėtimo visose ar kai kuriose pranešime nurodytose teritorijose.

Susitariančioji valstybė gali bet kuriuo metu atšaukti padarytą išlygą. Apie išlygos atšaukimą pranešama Nyderlandų užsienio reikalų ministerijai.

Išlyga nustoja būti taikoma šešiasdešimtą dieną nuo ankstesnėje dalyje minimo pranešimo.

24 straipsnis

Ši Konvencija galioja penkerius metus nuo jos įsigaliojimo datos, pagal 20 straipsnio 1 dalį, net toms valstybėms, kurios ratifikavo ar prisijungė prie Konvencijos vėliau.

Konvencija savaime pratęsiama kas penkeri metai, jei ji nėra denonsuojama.

Apie denonsavimą ne vėliau kaip prieš šešis mėnesius iki tokio penkerių metų laikotarpio pabaigos pranešama Nyderlandų užsienio reikalų ministerijai.

Denonsavimas gali būti taikomas tik kai kurioms teritorijoms, kurioms yra taikoma Konvencija.

Konvencija nebetaikoma tik apie tai pranešusiai valstybei. Ji toliau taikoma kitoms Susitariančiosioms valstybėms.

25 straipsnis

Nyderlandų užsienio reikalų ministerija praneša 19 straipsnyje nurodytoms valstybėms bei pagal 21 straipsnį prisijungusioms valstybėms apie:

- a) pranešimus pagal 11 straipsnio 2 dalį,
- b) pasirašymus ir ratifikavimus pagal 19 straipsnį,
- c) šios Konvencijos įsigaliojimo datą pagal 20 straipsnio 1 dalies nuostatas,
- d) prisijungimus ir pritarimus pagal 21 straipsnį bei jų įsigaliojimo datą,
- e) taikymo praplėtimus pagal 22 straipsnį bei jų įsigaliojimo datą,
- f) išlygas ir išlygų atšaukimus pagal 23 straipsnį,
- g) denonsavimus pagal 24 straipsnio 3 dalį.

Tai patvirtindami tinkamai įgalioti toliau nurodyti asmenys pasirašė šią Konvenciją.

Priimta Hagoje 1961 metų spalio 5 d. vienu egzemplioriumi, kuris deponuojamas Nyderlandų Vyriausybės archyvuose. Jo patvirtinti nuorašai diplomatiniais kanalais perduodami visoms valstybėms, atstovautoms Tarptautinės privatinės teisės konferencijos Devintojoje sesijoje.
